No. 134. 1842.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Zondag 6 November.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 2den November.

Men heeft hier het berigt ontvangen van de aankomst van den Prins van Joinville en den hertog van Aumale te Lissabon.

— De luitenant-generaal *Tiburce Sebastiani* is tot bevelhebber der eerste militaire divisie benoemd, ter vervanging van den luitenant-generaal *Pajol*, wien zijn ontslag door den maarschalk *Soult*, minister van oorlog, is toegezonden, in een brief, die het leedwezen van den maarschalk uitdrukt, dat de generaal *Pajol* niet had willen medewerken, om de hem toegedachte betrekking van adjudant des Konings te doen verkrijgen. De generaal *Pajol* is ten uiterste misnoegd over die afzetting en heeft zich, met herinnering aan zijne langdurige diensten, daarover hevig beklaagd.

De brief, door dien generaal aan den minister van oorlog gerigt, toen deze hem voorloopig zijn ophanden zijnde ontslag aankondigde, is hier en daar in vrij bittere bewoordingen vervat. Sedert twee en vijftig jaren in de krijgsdienst, sedert meer dan dertig jaren luitenant-generaal, had hij eerder mogen verwachten den maarschalksstaf te ontvangen, dien de keizer reeds voor hem bestemd had, dan het berigt van zijn ontslag. Maar, dus voegt hij er bij, eene zoo onverwachte verwijdering heeft voor hem niets vreesselijks, dewijl hij het ongeluk reeds sedert lang gekend heeft, en de overtuiging met zich draagt van zijn vaderland getrouw gediend te hebben.

Het *Journal des Débats* den brief des generaals aan den oorlogsminister, mededeelende, zegt, dat de eenige reden die het gouvernement zouden hebben doen besluiten om den generaal *Pajol* door den generaal *Tib. Sebastiani* te doen vervangen, in de overtuiging moest gelegen zijn, dat voor den gewigtigen post van kommandant der eerste militaire divisie niet alleen moed, toewijding en vaderlandsliefde vereischt werden, maar ook de mannelijke leeftijd, om met de kracht aan dien leeftijd eigen, de moeijelijke betrekking te kunnen vervullen. De generaal *Pajol* had zijn 68ste levensjaar bereikt, waarop men eervol uit de actieve dienst kon treden, om in minder werkzame betrekking nog nuttig te zijn.

— De minister van openbare werken *Teste* bevindt zich nog in de zuidelijke departementen om zijn onderzoek wegens noodzakelijke verbeteringen aan de rivieren, bedijkingen, enz. voort te zetten, en zendt dagelijks wegens zijne bevindingen rapporten aan den koning. Volgens sommige zou hij zijne afwezendheid met voordacht verlengen tot na het vertrek van den koning der Belgen, daar men het voornemen had opgevat om de onderhandelingen met Belgie over eene tolvereeniging, die zooveel tegenstand ontmoet, op de lange baan te schuiven.

— De nieuwe gouverneur van het hotel der Invaliden, maarschalk *Oudinot*, is gedurende eenige dagen ongesteld geweest, echter zonder verontrustende teekenen. In dat hotel worden thans twee duizend negen honderd en dertien bewoners gevonden, waaronder zich een kolonel, een majoor, zes en veertig kapiteinen, zes eerste luitenants en negen en veertig tweede luitenants bevinden.

— De Amerikaansche zaakgelastigde alhier, de heer *Cass*, heeft dezer dagen brieven van ontbod van zijn gouvernement ontvangen. Voor zijn vertrek heeft hij een gehoor bij den koning der Belgen gehad, naar men denkt ten gevolge van de represaille-maatregelen door het belgisch gouvernement tegen de Vereenigde Staten genomen.

— Terwijl eene der fransche oorlogstoombooten in dienst gesteld is om de reliquiën van een kerkvader naar Algerie over te brengen, heeft eene andere, en wel de *Caméléon*, gestrekt om, op last der regering, alle Muzelmannen op te nemen, die zich uit Algerie en Tunis in bedevaart naar Mecca wilden begeven. Honderd vier en twintig hunner zijn, op deze wijze, in den tijd van slechts twaalf dagen, derwaarts overgebragt, en hebben, bij hunne aankomst, den kapitein hunnen dank betuigd voor al de hun bewezen oplettendheden.

— Heden waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. 118,45; 3 pCt 80; Nap. r. 108,20; Spanje 23¼; Rom. L. 105¾.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 2den November.

Te St. Petersburg wordt van eene beraamde huwelijksverbindtenis gesproken tusschen de grootvorstin *Olga* en een Hessischen Prins, waarschijnlijk uit dien tak welke het vooruitzigt heeft om eens den troon van Denemarken te bestijgen.

— De thans te Berlijn vergaderde commissien uit de provinciale Standenvergaderingen hebben zich dezer dagen beziggehouden met het van regeringswege aan hen voorgestelde plan, om de verschillende gewesten der Pruissische monarchie, door een uitgebreid stelsel van ijzeren spoorwegen, onderling en met de aangrenzende Staten in nader verband te brengen. Volgens dat plan zouden, behalve de spoorwegen welke reeds in aanbouw zijn, nog moeten aangelegd worden: 1°. Een spoorweg van de grenzen van Hannover bij Minden, naar Keulen; 2°. Een weg van Halle door Thuringen naar den Middel-Rijn; 3°. Een weg van Koningsberg en Dantzig naar Berlijn, die tot aan de Russische grenzen zou kunnen verlengd worden; 4°. Een weg van Frankfort naar Breslau en van Opeln tot aan de Oostenrijksche grenzen; 5°. Een weg om Posen aan den eenen kant met den naar Pruissen, aan den anderen kant met den door Silezië loopenden spoorweg in verband te brengen.

Na veelvuldige beraadslagingen, waarin het onderwerp van verschillende kanten toegelicht werd, heeft de vergadering der commissiën den 24 October, met eene meerderheid van 90 tegen 8 stemmen, de haar voorgestelde vraag, of zoodanig stelsel van spoorwegen als eene dringende behoefte voor den Staat erkend moest worden, bevestigend beantwoord. Vervolgens heeft men beraadslaagd over de vraag, of het noodzakelijk en doelmatig te achten was, dat de Staat den aanleg der bewuste spoorwegen trachte te bevorderen door een' waarborg der renten van het voor den aanleg benoodigde kapitaal, hetwelk op ruim 55 millioen rijksdaalders geschat wordt. De uitslag dier beraadslaging is nog niet met zekerheid bekend, doch men wil weten, dat ook deze vraag toestemmend is beantwoord, en wel met eene meerderheid van 83 tegen 14 stemmen.

— Uit Memel, schrijft men:

» Gisteren avond is alhier in het voormalige Rappelsche pakhuis een brand ontstaan, die de gansche stad met groot gevaar bedreigd heeft. In het gemelde pakhuis bevonden zich namelijk, behalve 80 lasten tarwe en zaden, ook nog 60,000 ponden vlas en eene groote hoeveelheid brandstoffen; en door den geweldigen gloed en de overvliegende vonken is zelfs reeds het aan de overzijde der rivier liggende zoutpakhuis aangestoken geweest. Dit laatste is gelukkig nog behouden geworden.

BELGIE.

BRUSSEL, den 4den November.

De koning en koningin worden heden namiddag van Parijs op Laeken terugverwacht. Aanstaande zondag zal er onder 's konings voorzitting een ministerraad gehouden worden, waarin de openingsaanspraak voor goed zal worden vastgesteld.

— De heeren *de Meulenaere*, *Liedts* en *Deschamps*, die achtervolgelijk naar Parijs ontboden zijn, ter zake der met Frankrijk geknoopte onderhandelingen voor een handelstraktaat, zijn sedert eenige dagen herwaarts teruggekeerd.

— Men maakt zich ernstig bezorgd over het lot der stoomboot *British Queen*, die in den namiddag van den 7den, met 12 passagiers en een aantal goederen, van New-York is vertrokken, en waarvan sedert niet meer is vernomen, schoon er reeds omtrent acht dagen na den gewonen tijd van aankomst verstreken zijn. Natuurlijk loopen er dien ten gevolge de verontrustendste geruchten. Het vaartuig is voor ruim anderhalf millioen fr. verzekerd.

— De beide eerste konvooijen over den spoorweg van Quiévrain,

zijn heden zonder de parijsche brievenmaal vertrokken, zoodat men hier om drie uren des namiddags zonder berigten uit Parijs van gisteren was.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 5den November.

Uit eene door den minister van staat, belast met de generale directie voor de zaken der hervormde kerk, enz. aangebodene nominatie, tot vervulling der predikantsplaats in de hervormde gemeente alhier, zijnde eene Koninklijke collatie, heeft Zijne Majesteit, bij besluit van den 24sten October 1842, n°. 79, tot predikant in deze stad benoemd, de heer *J. P. Hazebroek*, predikant te Heilo.

Gemelde vacature was ontstaan door het emeritaat van den oudsten leeraar der hervormde gemeente, den WelEerw. zeer Gel. heer Ds. *Ter Veer*, die na een meer dan veertigjarig dienstwerk, uithoofde van het klimmen zijner jaren, verlangd had de openbare Evangelie-dienst neer te leggen, welke deze eerwaardige en geachte leeraar, gedurende meer dan de helft van gezegd tijdvak, in deze gemeente met ijver vervulde en het Evangelie met de meeste warmte verkondigde.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Woensdag zijn voorgelezen de notulen der zitting met gesloten deuren van den 26 October, waarin de heer *Schooneveld* het voorstel gedaan heeft tot verandering van het art. van het reglement der Kamer, betreffende de behandeling van adressen aan den Koning in het geheim. Uit deze notulen blijkt dat, na eenige beraadslagingen, met eene meerderheid van 36 tegen 14 stemmen besloten is, dat de Kamer niet zou afwijken van de op dien dag aan de orde gestelde beraadslagingen over het adres in antwoord op de troonrede; dat bij de beraadslagingen over de verschillende zinsneden van het adres twee stemmingen hebben plaats gehad; dat met 26 tegen 25 stemmen besloten is, het laatste gedeelte der periode, betreffende het onderwijs, weg te laten, welke inhield: *Wij hadden gewenscht ons te kunnen overtuigen van de bevredigende uitkomsten van het lager onderwijs onder de werking der jongste verordeningen;* dat met 47 tegen 4 stemmen tot het behouden der 15de zinsnede besloten is en dat het geheel adres met 48 tegen 3 stemmen is aangenomen. Het voorstel van den heer *Schooneveld* is aan de Afdeelingen verzonden.

De heer *van Dam van Isselt* doet verslag, namens de Commissie belast geweest met het overbrengen van het adres aan Z. M. Dit verslag houdt in, dat de deputatie der Staten-Generaal bij den Koning ontvangen is met alle die eerbewijzingen, waarop de bezending der Kamers aanspraak maken mogt; dat Z. M., na het adres te hebben aangehoord, woordelijk daarop het volgende heeft geantwoord:

» EDELMOGENDE HEEREN.

» Voorzeker beschouw ik de liefde, en ik [illegible], het geluk van het Nederlandsche Volk als de beste belooning voor mijne zorgen. Aangenaam is mij dus ook de betuiging der verknochtheid, welke ik bij dit adres ontvang.

» Ik merk tevens met genoegen daarin op de blijken van bereidwilligheid der Staten-Generaal, om mij het volbrengen mijner moeijelijke taak, zoo veel mogelijk, gemakkelijk te maken. Indien ook de omstandigheden van het oogenblik te wenschen overlaten, ik koester desniettemin het vertrouwen, dat deze Zitting goede vruchten zal dragen.

» Mijnerzijds zal ik het algemeen belang naar vaste beginselen, met voorzigtigheid toegepast, blijven voorstaan, en in alle deelen van het Rijksbestuur orde en regelmaat met klem handhaven." — Wordt besloten het adres en 's Konings antwoord te doen drukken.

De Voorzitter deelt mede, dat door de Afdeelingen tot rapporteurs voor de ontwerpen, uitmakende het tweede boek van het wetboek van Strafregt, gekozen zijn, voor de 1ste afd. de heer *den Tex*, voor de 2de de heer *van Rappard*, voor de 3de de heer *Verwey-Mejan*, voor de 4de de heer *Uytwerff Sterling*, en voor de 5de de heer *Bruce*.

Is ingekomen eene koninklijke boodschap, ten geleide van een ontwerp van wet, hetwelk ten doel heeft eene provisionele voorziening te verordenen ten aanzien van het tarief van salarissen en justitiekosten in burgerlijke regtsgedingen, enz. — Verzending aan de Afdeelingen.

Zijn ingekomen negen verzoekschriften van personen, die bij de te doene keus tot griffier der Kamer in aanmerking wenschen te komen. Zij zijn van de heeren *Beyink thoe Kingsma*, *Alstorphius Grevelink*, *van Berkel*, *Bloemaers*, *Drieling*, *Boreel*, *van der Goes*, *Rössgen von Floss* en graaf *van Bylandt*. Hunne namen zullen op de lijst geplaatst worden.

Is ingekomen een brief van den heer *Rau*, raadsheer in Gelderland, die verlangt buiten aanmerking te blijven bij de verkiezing van kandidaten tot raadsheer in den Hoogen Raad.

De vergadering gaat over tot het verkiezen van drie kandidaten tot vervulling der opengevallen betrekking van raadsheer in den Hoogen Raad. Tot stemopnemers worden benoemd de heeren *de Man*, *Schooneveld*, *van Bleiswijk*, en *van Hinlopen*.

Voor de benoeming van den eersten kandidaat hebben twee stemmingen plaats. Bij de eerste stemming verkrijgen de heeren Mr. *F. de Greve*, geboren van Arnhem, hoogleeraar in de regten aan 's Rijks Athenæum te Franeker, 21, Mr. *J. H. van der Renne*, raadsheer in het provinciaalhof van Gelderland, 16, Mr. *W. C. B. Wintgens*, advocaat bij den Hoogen Raad, 4, en Mr. *S. Rau*, substituut-officier bij de arrondissements-regtbank te Nijmegen, 2 stemmen, de heeren graaf *van Hogendorp*, raadsheer in het provinciaalhof van Zuid-Holland, Mr. *Noiret de Bruin*, advocaat bij den Hoogen Raad, *van Troyen*, officier der arrondissements-regtbank te Nijmegen, en Mr. *C. H. Gockinga*, lid der arrondissements-regtbank te Winschoten, ieder ééne stem, te zamen 47 stemmen.

Bij de tweede stemming erlangen de heeren *de Greve* 28, *van der Renne* 15, *Gockinga* 11 en *Wintgens* 2 stemmen; zoodat thans de heer mr. *F. de Greve* gekozen wordt tot eersten candidaat.

Voor den tweeden candidaat hebben vier stemmingen plaats. Bij de eerste stemming bekomen de heeren *van der Renne* 12, *Wintgens* 11, baron *van Lijnden* 8, *Byleveld* 6, *van Troyen* 3, *Rau* 2 en *Gockinga* 2 stemmen, de heeren graaf *van Hogendorp*, *Gelein*, *Vitringa* en *Noiret de Bruyn* ieder ééne stem.

Bij de tweede stemming verkrijgen de heeren *van der Renne* 16, *van Lijnden* 14, *Wintgens* 10 en *Byleveld* 4 stemmen, de heeren *Gockinga* en *Rau* ieder ééne stem.

Bij de derde stemming bekomen de heeren *van Lijnden* 20, *Wintgens* 13, *van der Renne* 11 en *Byleveld* 2 stemmen.

Bij de vierde stemming verwierven de heeren baron *van Lijnden* 29 en *Wintgens* 17 stemmen; zoodat de heer *van Lijnden*, lid van de arrondissements-regtbank te Nijmegen, tot tweede candidaat gekozen wordt.

Voor den derden candidaat hadden wederom twee stemmingen plaats. Bij de eerste stemming erlangden de heeren *Wintgens* 23, *van Troyen* 6, *Byleveld* 5, *Noiret de Bruyn* 5 en *van der Renne* 4 stemmen, de heeren *Modderman*, *S. de Rau* en *Gockinga* ieder eene stem.

Bij de tweede stemming verwierven de heeren *Wintgens* 31, *van Troyen* 5, *van der Renne* 3, *Byleveld* 3 en *Noiret de Bruyn* 3 stemmen en de heer *Rau* eene stem. Derhalve wordt mr. *W. C. B. Wintgens* tot derden candidaat gekozen.

De heeren stemopnemers, benevens de heeren *van Sasse van IJsselt*, *van Heloma*, *Modderman* en *Kniphorst*, zullen de commissie uitmaken, welke belast is de lijst van het drietal candidaten den Koning aan te bieden.

De Commissie tot de verzoekschriften heeft verslag gedaan:

Bij monde van den heer *Boreel van Hoogelanden*, op een adres van *G. Norp*, landbouwer in de buurtschap Luttenberg, gemeente Raalte, provincie Overijssel, die eene klagt inlevert over het niet bekomen van toestemming tot het oprigten van een korenmolen (zie art. 19 van de wet op het gemaal van 29 Maart 1833, Staatsblad n°. 3), en die verzoekt eene voorziening, opdat er bij de ingezetenen gelijkheid van regten moge bestaan. De Commissie stelt voor, nopens dat adres over te gaan tot de orde van den dag. De heer *van Dam van Isselt* dringt aan op de nederlegging van dit adres ter griffie. De heer *Boreel* verdedigt het voorstel der Commissie. Ter stemming overgegaan zijnde, is het voorstel der Commissie verworpen met eene meerderheid van 24 tegen 16 stemmen; zoodat het verzoekschrift ter griffie zal worden nedergelegd.

De heer *van Panhuys* doet verslag op een adres van *H. H. Schuring*, te Harderwijk, die zijne bedenkingen mededeelt nopens het voorgedragen tweede boek van het wetboek van strafregt. — Ter griffie en drukken van verslag.

Daarna wordt de Vergadering gescheiden.

Donderdag ten één ure is de Commissie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, welke in de zitting van de Kamer van Woensdag belast geworden is met het aanbieden aan Z. M. den Koning van de lijst van drie candidaten voor de opengevallen betrekking van raadsheer in den Hoogen Raad, bij Hoogstdenzelve toegelaten, om zich van de haar opgelegde taak te kwijten. Men verneemt dat Z. M. zich spoedig met het doen der keus zal bezig houden.

De Afdeelingen van de Tweede Kamer hebben, in hare bijeenkomst van gisteren, de overwegingen over de ontwerpen van wet, uitmakende het tweede boek van het wetboek van strafregt, voortgezet.

— Bij besluit van den 1 dezer, n°. 51, heeft Z. M. behaagd te benoemen en aan te stellen: bij den Plaatselijken staf: tot majoor en plaatsmajoor der 1ste klasse te Fort Bath, den kapitein der 1ste klasse, *A. J. Catshoek*, van het 4de regiment infanterie: bij het 2de regiment infanterie, tot kapitein der 1ste klasse, den kapitein *E. C. Buchner*, van het korps, thans het traktement van 2de klasse genietende; bij het 4de regement infanterie, tot kapitein der 1ste klasse, den kapitein *G. P. ten Sande*, van het korps, thans het traktement van de 2de klasse genietende, tot kapitein van de 3de klasse, volgens ancienneteit, den 1sten luitenant, *H. J. Herbig*, van het 2de regement infanterie; bij het 6de regement infanterie, tot kapitein van de 3de klasse, volgens ancienneteit, den 1sten luitenant, *J. G. A. Beyer*, van het 1ste regement infanterie, en bij

keuze, den 1sten luitenant, *J. C. W. von Pfaffenrath*, van het 10de regement infanterie; bij het 10de regement infanterie, tot kapitein der 1ste klasse, den kapitein, *W. E. van Bevervoorde*, van het korps, thans het traktement van de 2de klasse genietende; tot kapitein van de 3de klasse, volgens anciënneteit, den 1sten luitenant, *L. A. Joost*, bij het 9de regement infanterie; bij het algemeen depot der landmagt, n°. 23, tot kapitein der 1ste klasse, den kapitein *J. C. Bock*, van het korps, thans het traktement van de 2de klasse genietende.

— Bij besluit van den 20 October, n°. 62, is aan den den kapitein *D. J. A. A. van Lawick van Pabst*, van het 6de regement infanterie, het traktement van non-activiteit toegelegd.

— Onlangs heeft zich de bedenking opgedaan, of een officier der schutterij, die, bij de aanvaarding dezer betrekking, overeenkomstig het bepaalde bij art. 30 der wet van den 11 april 1827 (Staatsblad n°. 17), behoorlijk is beëedigd in geval hij naderhand bij dezelfde schutterij in rang bevorderd wordt, en dus in alle gevallen verpligt is zich aan eene vernieuwde eedsprestatie te onderwerpen. Vermits het aangehaalde wetsartikel, bepalende dat de hoofdofficieren in handen van den gouverneur der provincie, en overige officieren in handen van den voorzitter van het plaatselijk bestuur, den daarbij gevorderden eed zullen afleggen, echter geene voorschriften bevat omtrent het vernieuwen van den eed, bijaldien, bij voorbeeld, een majoor, dus als hoofdofficier reeds beëedigd officier, door Z. M, tot den rang van luitenant-kolonel of later tot dien van kolonel, of wel, indien een tweede luitenant tot den rang van eersten luitenant of later tot dien van kapitein, waardoor hij altijd tot de mindere officieren blijft behooren, bij dezelfde schutterij mogt worden bevorderd, — zoo is door Z. Exc. den Minister van Binnenlandsche Zaken, ter wegneming van de voorschreven bedenking, bepaald, dat in de gegeven omstandigheden van zoodanig reeds eenmaal als hoofd- of als subaltern-officier beëedigd persoon, naderhand, in geval van rangsverhooging bij dezelfde schutterij, het afleggen van eenen nieuwen eed niet behoeft te worden gevorderd, maar dat het voldoende zal zijn om van de primitive, het zij als hoofd- het zij als subaltern-officier gedane eedsaflegging na de in functie stelling des bevorderden, aanteekening te stellen op het afschrift van het koninklijk besluit, waarbij de rangsverhooging is toegekend geworden, welke aanteekening, voor zoo veel de hoofdofficieren betreft, door den betrokken gouverneur, en, wat aangaat de mindere officieren, door den voorzitter van het plaatselijk bestuur zal moeten worden bewilligd. Mogt echter een subaltern officier tot den rang van hoofdofficier opklimmen, alsdan is eene vernieuwde eedsaflegging, ingevolge de wet, als een noodzakelijk vereischte te beschouwen, aangezien tot het afnemen van den eed, in de zooeven vermelde omstandigheid, door de wet twee verschillende autoriteiten worden aangewezen.

— Sedert Z. Exc. de minister van financien van deszelfs reis naar Berlijn te 's Hage teruggekeerd is, vermeent men aldaar dat thans binnen zeer weinige dagen de onderteekening van het traktaat tusschen Nederland en Belgie kan te gemoet gezien worden.

— Naar men verneemt, is eergisteren tot hoogleeraar in de oostersche talen en bespiegelende wijsbegeerte aan het athenaeum te Amsterdam in plaats van den hoogleeraar *T. Roorda*, benoemd de hooggeleerde heer *P. J. Veth*, thans hoogleeraar in de oostersche talen aan het athenaeum te Franeker.

— Men meldt uit 's Bosch:

» Voor de arrondissements-regtbank alhier is thans een opmerkenswaardig proces aanhangig, waarin te beoordeelen staat: in hoeverre schutters-officieren en onder-officieren der schutterij, onder de wapenen staande, tot gehoorzaamheid en ondergeschiktheid gehouden zijn; of zij geregtigd zijn de wettigheid der bevelen hunner overheden te onderzoeken, en hun daaromtrent rekenschap vragen, alvorens dezelve ten uitvoer te leggen, en eindelijk of de ondergeschikten aansprakelijk zijn voor de gevolgen van een onwettig bevel door hen ten uitvoer gelegd.

» Zeker schutter heeft den luitenant adjudant doen dagvaarden, als zullende hem zonder magt of bevoegdheid gearresteerd hebben of doen arresteren en eenige uren gevangen gehouden; de luitenant adjudant heeft den kapitein, op wiens last hij handelde en die de wapenoefening, waarop het gebeurde voorviel, kommandeerde, in vrijwaring opgeroepen. Het schijnt dat er twee schutters van denzelfden naam bij dezelfde kompagnie staan, dat er slechts een tegenwoordig was op de wapenoefening; dat de tamboer-majoor bij het vallen van den avond ter parade is gekomen met een bevel van gevangenneming tegen den afwezigen schutter, en dat door misverstand de aanwezige in stede van zijn naamgenoot is gearresteerd.

— Den 28 is te 's Hertogenbosch overleden de hoog edel gestrenge heer *Gerardus Nicolaas de Haan*, in leven ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, titulair schout-bij-nacht, gepensioneerd equipagemeester der marine bij het hoofddepartement der Schelde, oud lid der provinciale staten van Zeeland, en van den raad der stad Vlissingen.

— Den 2den dezer is Zr. Ms. fregat *de Rijn*, gekommandeerd ad interim door den kapitein luit. der zee *Byl de Vroe*, van de reede van Vlissingen naar de Middelandsche Zee uitgezeild. Met het voorjaar 1843, wordt het fregat weder terugverwacht.

— Te Rotterdam is met goed gevolg op 's Rijks werf te water gelaten Zr. Ms. stoomschip *Merapie*, zijnde Z. K. H. prins *Hendrik*, vergezeld van den schout bij nacht *Arriens*, als mede Z. Exc. den Directeur-Generaal der Marine, overgekomen, om hierbij tegenwoordig te zijn.

— Met veel lof wordt te 's Hage gesproken van een der fraaiste aquarellen, die men zich denken kan, en welke door den jeugdigen kunstenaar, den heer *H. van Hove Bz.*, vervaardigd is. Het stelt de nieuwe gothische zaal van Z. M. voor, met de meeste getrouwheid en met veel talent uitgevoerd. Dit werk doet de beste verwachtingen koesteren voor den gewigtigen arbeid, die aan dezen kunstenaar is toevertrouwd. Men verneemt namelijk, dat het Z. M. den Koning behaagd heeft, den heer *H. van Hove* eene schilderij te doen vervaardigen, voorstellende de plegtigheid der vereeniging van H. K. H. mevrouw de prinses *Sophia* der Nederlanden, met Z. K. H. den Erfgroothertog van Saksen-Weimar-Eisenach.

— Men leest in de *Staats-Courant*:

« In overeenstemming met het verlangen door de commissie tot herziening der geneeskundige wetten, bij het slot van haar rapport, van den 23 April ll., kenbaar gemaakt, zijn bij het Departement van Binnenlandsche zaken onderscheidene memorien, adviezen en andere stukken ingekomen, belangrijke aanmerkingen ter onderwerpelijke zaak mededeelende, waarvan ter bekwamer tijd een gepast gebruik zal worden gemaakt. Welligt kunnen er nog meer zoodanige worden te gemoet gezien, welker inzending dan toch nog in den loop van dit jaar verlangd wordt, ten einde zonder verder oponthoud met de afdoening van dit gewigtig onderwerp een aanvang zou kunnen worden gemaakt. »

— Z. M. *Willem Frederik* graaf *van Nassau*, heeft den 26 October in Hoogstdeszelfs paleis te Berlijn een prachtig diner gegeven, tot bijwoning waarvan de leden van het korps diplomatique, de staatsministers en verscheiden andere voorname personen genoodigd waren. Ook de Nederlandsche minister van financien, de heer *Rochussen*, woonde dit diner bij, hetwelk als een afscheidsmaaltijd van den grijzen Vorst, vóór zijn vertrek naar Nederland, werd aangemerkt.

— In de maand October zijn over den ijzeren weg vervoerd 32,670 reizigers; als: van Amsterdam 13,073; van Haarlem 10,737; van Leiden 6,893; te Halfweg ingenomen 401; aan den Vogelenzang 294; Hillegommerbeek, Veenenburg en Lisse 765; Piet Gijzenbrug 290; Postbrug 218. De opbrengst is geweest *f* 24,479,96^s. Sedert 1 Januarij zijn vervoerd 322,760 reizigers; opbrengst *f* 179,768,25^s.

Eenige leden van het voormalige *Departement Breda*, der *Maatschappij ter bevordering van de Beeldende Kunst*, zich steeds aangenaam herinnerende de genoegens welke de *Kunstbeschouwingen* enz., hen destijds hebben verschaft, zoomede overtuigd dat de liefde tot de kunst te dezer Stede (alwaar dezelve met zoo gelukkig gevolg door velen beoefend wordt) door dezelve bijzonder werd aangewakkerd, en wenschende op nieuw iets van dien aard alhier op te rigten, noodigen te dien einde HH. voorstanders en beoefenaars der kunst uit tot het houden eener bijeenkomst, in het bovenlokaal van de Erven *Beekmans* op de Groote Markt alhier, op Dingsdag den 8sten dezer, des namiddags ten 4 uren.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (4 *November*) werden verhandeld: Ned. 2½ pCt. 52 drie achtste; dito 5 pCt. 101 zeven zest., ⅛; Syndik. 4½ pCt. 94, een zest.; dito 3½ pCt. 77⅛; Handelm. 135⅝; O. Indie 5 pCt. 99⅝; Spoorweg op Rotterdam 63; Ardoins 18 negen zest., ⅝, negen zest.; dito onbep. coup. 18⅞, 15/16; Fransche uitgest. 4; Portsche Lond. 32 drie achtste, zeven zest. Oude Russen 105 ½; dito 4 pCt. 88 ½; Metall. 108, 107 ⅞; Amerika 5 pCt. 47, ¼; dito Bankact. 3¾; Mexiko 32⅝; Peruan. 10⅝, drie zest.; Eng. Bl. Gr. 6⅞.

Met Permissie van de Edel Achtbare Heeren Burgemeester en Wethouders.

SCHOUWBURG TE BREDA.

De ondergeteekende Directeur van het GRAND THEATRE ACROBATE de *Vienne*, heeft de eer het geëerde Publiek te verwittigen, dat hij met zijn gezelschap gedurende de NAJAARSMARKT, alhier eenige voorstellingen in het lokaal van den Schouwburg zal geven, en welke voornamelijk bestaan zullen in: 1°. ACROBATISCHE EXERCITIEN; 2°. BEELDEN-GALLERIJ-GROEPEN, *op drie Mechanieke Tafels*; 3°. HET VERMAAK DER CHINEZEN, *uitgevoerd door vier Gebroeders*; 4°. PLASTISCHE VOORSTELLINGEN, alsmede de uitgezochtste BALLET-PANTOMIMES, welke, zoowel als bovengemelde kunstverrigtingen, nog nooit op dusdanige wijze alhier zijn uitgevoerd.

De eerste voorstelling zal plaats hebben op

Op Maandag den 7. November. 1842.

EERSTE AFDEELING.

Beelden-Gallerij-Groepen,

OP DRIE MECHANIEKE TAFELS,

en zal zich in deze groepen bijzonder onderscheiden:

HET EERSTE REGT VAN KONING SALOMO.

TWEEDE AFDEELING.

ACROBATISCHE EXERCITIEN,

op een daartoe expresselijk vervaardigd gedecoreerd Tooneel.

Bijzonder zullen daarin uitmunten:

DE DRIE RIDDERS,

OP DRIE KOORDEN.

DERDE AFDEELING.

HET VERMAAK DER CHINEZEN,

uitgevoerd door de vier Gebroeders.

TOT SLOT:

ARLEQUIN,

BESCHERMD DOOR DE KONING DER WILDEN,

Ballet-Pantomime in twee acten; versierd met nieuwe Decoratien, Costumen, Indiaansche dansen, enz., enz.

De Directeur nimmer gewoon zijnde door te groote uitgebreide annonces zijne voorstellingen aan te bevelen, vleit zich alleen daarmede, dat elke te gevene voorstelling niets te wenschen zal overlaten.

F. NEISZ,
Directeur.

PRIJZEN DER PLAATSEN:

Eerste Rang *f* 0,99. Tweede Rang *f* 0,70. Derde Rang *f* 0,40.

Heeren Militairen in Uniform:

Eerste Rang *f* 0,75. Tweede Rang *f* 0,50. Derde Rang *f* 0,25.

Tot het bespreken der Plaatsen vervoege men zich aan den Schouwburg.

Aanvang precies des avonds ten half zeven ure.

*** Op den 7. November aanstaande, zal door Kommissarissen, daartoe benoemd, van het 1e Bataillon van het Regiment Jagers, publiek worden Aanbesteed:

De LEVERING van het benoodigde **RUNDVLEESCH**, voor voornoemd Bataillon, in garnizoen alhier, van den 11. November 1842 tot en met den laatsten October 1843.

Zullende de Voorwaarden van heden af aan ter lezing liggen, bij den Adjudant-Onder-Officier van het Bataillon, in de Klooster-Kazerne.

BREDA, den 4. November 1842.

MAGAZIJN VAN MANUFACTUREN.

Veemarktstraat, D, 121/135, BREDA.

W. MORLEY, heeft de eer te berigten, dat zijn **MAGAZIJN** bij gelegenheid der KERMIS, ten ruimste gesorteerd is van al de nieuwst uitgekomene WINTERSTOFFEN, als:

FRANSCHE MERINOSSEN.	TAPIS, CACHEMIRE en INDOU DOEKEN.
CREPE CHUSANS.	De nieuwste kwaliteiten van ZIJDEN STOFFEN, in alle nuances.
ORLEANS MOIRÉ.	BLOEMEN, LINTEN, BOA'S en BONTEN.
AEOLIENNES.	
CHUSANS IMPRIMES.	
THIBET D'AFRIQUE.	

Benevens eene partij buitengewone goedkoope MOUSSELINE DE LAINES en 5/4 MERINOS THIBETS van 60 Cents af, ook in alle kwaliteiten van BAAIJEN, LINNENS, AMERSFOORTEN, LAKENS, KOUSEN, BONTEN, enz., is eene ruime sortering voorhanden.

Maakt van deze gelegenheid gebruik de DAMES te berigten, op aanstaande *Maandag* eene tweede zending MODEL-HOEDEN van *Parijs* te zullen ontvangen, dewelke op *Dingsdag* gepresenteerd kunnen worden, terwijl nu reeds de nieuwste Dames geconfectioneerde Artikelen voorhanden zijn, zoo als DAMES-MANTEAUX, CRISPIJNS, CARDINAALS, COIFFURES, enz., en al wat verder tot het WINTER-TOILET is behoorende.

L. J. LEGROS,

heeft de eer de BEOEFENAARS van de MUZIEK te berigten, dat hij een Assortiment ITALIAANSCHE SNAREN ontvangen heeft, voor VIOOL, GUITAR en BAS, alsmede onderscheidene INSTRUMENTEN, als: VIOOL, ALT, BAS, CLARINET, FLUIT, enz.

NB. Hij is gelogeerd in het *Nederlandsch Koffijhuis*, in de Reigerstraat, bij VAN DEN BRINK.

188ste LOTERIJ.

Bij MOEREL EN COMP., Splitters der Koninklijke Nederlandsche Loterij, te *Breda*, bij wien in de afgeloopene 188ste Loterij, de volgende PRIJZEN zijn getrokken, te weten:

Op No. **15950** de prijs van **f 2500** met de premie van **f 25000**.

Op No. **15800** de premie van **1200**, en

Op Nos. **5635**, **9760**, **15713** en **15962**, ieder een prijs van **f 1000**.

Zijn voor de 188ste Loterij, welke op Maandag den 14. November aanstaande zal beginnen te trekken, te bekomen HEELE en GEDEELTENS van LOTEN, *Koop* en *Huur*, Prijs-Courant.

*** Op Dingsdag 8. November 1842, des voormiddags ten 10 ure, ten Huize van Mejufvrouw de Weduwe L. OERS, op de Groote Markt, te *Breda*, PUBLIEKE VERKOOPING, van eene zeer schoone en zeldzame Verzameling BLOEMEN, voor den open Grond, de Oranjerie en Broeikas, alsmede zeer vele schoone STRUIK- en HEESTERGEWASSEN.

Alles 2 uren vóór de Verkooping te zien.

DOMEIN-GOEDEREN

VAN

Z. K. H. PRINS FREDERIK DER *NEDERLANDEN*.

VERKOOPING VAN

SCHAARHOUT en Gehakt MASTHOUT.

De RENTMEESTER der Domein-Goederen van Z. K. H. Prins FREDERIK der *Nederlanden*, te *Breda*, als daartoe geautoriseerd, zal, ten overstaan van den Notaris Mr. F. R. VAN NAERSSEN, residerende te *Breda*, op Woensdag den 16. November 1842, des morgens ten 9 ure, ten Huize en Herberge van J. VAN ALPHEN, in den *Zandberg*, buiten de Ginnekepoort te *Breda*, aan de genoegbiedende publiek Verkoopen:

55 Kavelen SCHAARHOUT, in de *Ulvenhoutsche-*, *Mast-* en *Liesbosschen*, benevens 4 Kavels gekapt liggende MASTHOUT, in het *Ulvenhoutsbosch*. Alles breder bij Billetten vermeld.

De Voorwaarden van Verkooping liggen ter lezing ten Kantore van den Rentmeester en Notaris voornoemd, terwijl nadere informatien bij de Boschbeambten te bekomen zijn.

De Rentmeester,
M. SMITS.

*** Door BROESE & COMP., te *Breda*, wordt met succes gedebiteerd:

TIJDSCHRIFT

VOOR

AANKOMENDE ONDERWIJZERS.

IN 4 STUKKEN 'S JAARS KOMPLEET.

Prijs per Jaargang *f* 2,00.

De inhoud van dit Tijdschrift bepaald zich tot de drie volgende hoofdonderwerpen:

Io. AANKONDIGING VAN NIEUW UITGEKOMENE BOEKEN.
IIo. MENGELINGEN.
IIIo. VRAGEN EN OPGAVEN.

In de eerste afdeeling worden de lezers met het bestaan van zulke werken bekend gemaakt, die of voor schoolgebruik, of tot eigene vorming van den onderwijzer worden in het licht gegeven.

De mengelingen bestaan in opstellen over opvoeding en onderwijs, zielkunde, taal, rekenkunde, aardrijkskunde, natuurkundige wetenschappen, geschiedenis, godsdienst en zedekunde, of andere doelmatige onderwerpen.

De derde afdeeling bevat:

1. Vragen over opvoeding en onderwijs.
2. *a.* Taalkundige vragen.
   b. Opstellen ter verbetering en ontleding.
3. *a.* Vragen over de theorie der rekenkunst.
   b. Rekenkundige voorstellen.
4. Aardrijkskundige vragen en voorstellen.
5. *a.* Vragen over de natuurkunde, natuurlijke historie, technologie, enz.
   b. Natuurkundige voorstellen.
6. Geschiedkundige vragen, zoo over de bijbelsche en vaderlandsche als over de algemeene geschiedenis.
7. Vragen over godsdienst en zedekunde.
8. Bijzondere onderwerpen.

De strekking van deze afdeeling is zeer nuttig, daar zij, met eenen edelen naijver, den lust opwekt tot beproeving van eigene krachten, en daardoor de overtuiging doen erlangen hoe ver die krachten reiken, terwijl het vinden van het gezochte een wezenlijk genoegen oplevert. Om in de behoefte van de lezers te voorzien, is deze afdeeling zoo ingerigt, dat zij met den aard en gang der werkzaamheden van een examen overeenkomt, en de bouwstof voor dezelve zoo veel mogelijk, gelijk zijn aan de opgaven van plaats hebbende examens.

De schoolonderwijzers, schoolonderwijzers-gezelschappen, ondermeesters en kweekelingen worden steeds beleefdelijk uitgenoodigd tot het leveren van gepaste bijdragen en het beantwoorden en oplossen van vragen en voorstellen, die in dit tijdschrift voorkomen. De inzenders van eenig opstel, van vragen, voorstellen, enz. kunnen dezelve met hunnen naam of hun naamcijfer onderteekenen, om bij de opname te worden vermeld, zoo als ook eene lijst van de voornaamste oplossers achter elk stukje geplaatst wordt.

Zes Jaargangen zien van dit Tijdschrift het licht. Om de aanschaffing dezer deelen gemakkelijk te maken voor Nieuwe Inteekenaren, worden, zoo lang de geringe voorraad strekt, de zes eerste Deelen of Jaargangen tegen *f* 1,50 per Jaargang geleverd.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.